

รายงานวิจัยโครงการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
ท่ามกลางสถานการณ์ความรุนแรง (พ.ศ. 2547 – 2550)

โดย
แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง

เสนอ

โครงการศึกษาพัฒนาชุมชนโดยชุมชน
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล
มิถุนายน 2551

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่ององค์ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ท่ามกลางสถานการณ์ความรุนแรง (พ.ศ. 2547 – 2550) เป็นงานวิจัยฉบับหนึ่งจากงานวิจัย 5 เรื่องที่จัดทำขึ้นภายใต้โครงการการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสนับสนุนของธนาคารโลก

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในช่วงเวลาที่เกิดความรุนแรง ซึ่งเป็นช่วงเวลาต่อเนื่องกับงานวิจัยของผู้เขียนเรื่อง *ความรู้เรื่องจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสังคมไทยในรอบ 26 ปี (2521-2546)* ภายใต้โครงการเมธีวิจัยอาวุโสสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ปีที่ 1 (2549) เรื่อง “สันติวิธี ความรุนแรง และสังคมไทย” ของ รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์

จากการทำงานวิจัยทบทวนองค์ความรู้ 30 ปีที่เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ผู้เขียนเห็นถึงภูมิทัศน์ความรู้ของจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างชัดเจนขึ้น บทสรุปหนึ่งที่ได้จากการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องนี้คือปริมาณของความรู้แปรผันไปตามความรุนแรงที่เกิดขึ้น หากแต่โจทย์ของการแสวงหาความรู้นั้นอาจจะยังคงไม่ตอบปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นมากนัก

แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง

ภาควิชามานุษยวิทยา

คณะโบราณคดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

สารบัญ

	หน้า
สำรวจอะไรและอย่างไร	1
ผลการสำรวจวรรณกรรม	3
วิทยานิพนธ์	5
รายงานวิจัย	12
ข้อสังเกตจากการสำรวจงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในรอบ 4 ปี	21
หนังสือ	25
เรื่องราวในวรรณกรรม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	32
วรรณกรรมเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปในจังหวัดชายแดนภาคใต้	34
วรรณกรรมที่เกี่ยวกับสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	40
วรรณกรรมด้านประวัติศาสตร์	61
บทสรุป	66
ความรู้มากมายตอบคำถามปัญหาชายแดนใต้หรือไม่	66
ความรู้มากมายยังมีความรู้ที่ขาดหายหรือไม่	68
ความรู้มากมายเหตุใดผู้คนจึงยังไม่รู้ (จักกัน)	70